

বিশ্বের হারিয়ে যেতে বসা ভাষা বাঁচিয়ে রাখতে উদ্যোগ কেম্ব্ৰিজ বিশ্ববিদ্যালয়ের

লক্ষন, ১২ ডিসেম্বর (পি টি আই):
ভাৱত সহ বিশ্বের নানা প্রাণ্তের
হারিয়ে যেতে বসা বিভিন্ন ভাষা
বাঁচাতে অভিনব উদ্যোগ নিল
কেম্ব্ৰিজ বিশ্ববিদ্যালয়।
বিশ্ববিদ্যালয়ের গবেষকরা ওয়ার্ল্ড
ওৱাল লিটোৱেচাৰ প্ৰজেক্টের
আওতাধীন এই কমিস্যুনিটে একটি
কম্পিউটাৰ চালিত তথ্যভাণ্ডার গড়ে
তুলছেন। সাবা বিশ্বের যে কোনও
প্রাণ্তের উৎসাহীৰ তথ্যভাণ্ডারে থাকা
ভাষা সম্বন্ধে প্ৰয়োজনীয় তথ্য সংগ্ৰহ
কৰতে পাৰবেন। ভাৱতেৰ কেৱল,
ৱাজহান সহ বিভিন্ন রাজ্যেৰ বেশ কিছু
ভাষাকে এই তথ্যভাণ্ডারে স্থান
দিয়েছো। ইতিমধ্যেই বিশ্বেৰ ৩৫২৪টি
ভাষা সম্বন্ধে তথ্য সংগ্ৰহ কৰেছেন
গবেষকরা।

www.oralliterature.org

ওয়েবসাইটে মিলবে যাবতীয় তথ্য।

কেম্ব্ৰিজেৰ গবেষকৰা এমন কিছু
ভাষাকে দেছেছেন যেগুলিৰ অপিতৃ
ইতিমধ্যেই কোনও সম্প্ৰদায়েৰ অঞ্চ
সংখ্যক মানুষেৰ মধ্যে আটকে

পড়েছো। গবেষকৰা সেইসব ভাষাৰ
সাহিত্যিক নমুনাই শুধু সংগ্ৰহ কৰেননি
সাংস্কৃতিক উপাদানকেও গুৱাহৰ
দিয়েছেন। জোৱা দিয়েছেন
এথনোগ্ৰাফিক ডকুমেণ্টেশনেৰ
(তুলনামূলক মানববিদ্যাৰ তথ্য
সংগ্ৰহ) উপরেও। উদাহৰণ হিসাবে
বলা যাব, ভাৱতেৰ কেৱলোৱ
পালাকাড় জেলাৰ মুগুগাৰ ও কুৰুমুগুৰ
সম্প্ৰদায়েৰ কথা। গবেষকৰা ডিজিটাল
ভিডিও, অডিও এবং ফটোগ্ৰাফিৰ
মাধ্যমে এঁদেৰ ভাষা ও সংস্কৃতিৰ তথ্য
নিয়েছেন। তথ্য নেওয়া হয়েছে
ৱাজহানেৰ বুলি জেলাৰ থিকাদা
গ্ৰামেৰ মালি সম্প্ৰদায়েৰ সাপোৱ
দেবতা তেজাজি সম্বন্ধেও। তেজাজিৰ
জীৱন ও নানা কৌৰ্তি কাহিনী নিয়ে
লেখা একটি গাথাকাব্য ২০ ঘণ্টা ধৰে
ৱেকৰ্ড কৰা হয়েছো। হাদেতি অঞ্চলে
প্ৰচলিত তেজাজিৰ পুজোৰ আচাৰ-
অনুষ্ঠানেৰ তথ্য নেওয়া হয়েছো।

তথ্য সংগ্ৰহেৰ তালিকায় আছে
পাকিস্তানে প্ৰচলিত তোৱওয়ালি
ভাষাৰ মৌখিক সাহিত্যও। ন্যাশনাল

জিওগ্ৰাফিক চানেলেৰ উদ্যোগে
একটি তোৱওয়ালি অভিধানও তৈৰি
হয়েছো। নেপালেৰ নাগাদাং, ছাড়াও
ইউৱেৰেপে ল্যাটিন ভাষাৰ সঙ্গে
সম্পৰ্কিত কিছু ভাষাৱও তথ্য নেওয়া
হয়েছো। ওৱাল লিটোৱেচাৰ
প্ৰজেক্টটি আসলে লুপ্ত হয়ে যাওয়াৰ
আগে কৱেক হাজাৰ ভাষাকে
‘বাঁচিয়ে’ রাখাৰ প্ৰচেষ্টা।
বিশ্ববিদ্যালয়েৰ, এই উদ্যোগেৰ
কাৰণও ব্যাখ্যা কৰেছেন প্ৰজেক্টেৰ
ধৰ্ম মাৰ্ক তুৰিন। তাৰ সাফ
কথা, বৰ্তমানে সাবা দুনিয়াৰ ৬৫০০
কিছু বেশি ভাষা টিকে আছো। কিন্তু
এই শতাব্দীৰ শেষে তাৰেৰ অৰ্থেক
শুধু মৌখিক ভাষা রূপে বেঁচে
থাকবো।

এৱ কাৰণও ব্যাখ্যা কৰেছেন
তুৰিন। বিশ্বেৰ নানা ভাষা বৎশেৰ
এমন সৰ্বনাশেৰ জন্য তিনি দায়ী
কৰেছেন বিশ্বানকো। সেই সঙ্গে দ্রুত
আৰ্থ-সামাজিক পৰিবৰ্তনও
ভাষাগুলিৰ সৰ্বনাশেৰ কাৰণ হবে
বলে মনে কৰেন তিনি।